

Սամբուլում լույս տեսնող «Ալյու» ֆաբրիկան հրադարձական էր, մեակուրային շարժարժանները ընդամենը երեք տարվա կենսադարձում ունի: Լույս է տեսնում ամեն ուրբաթ եւ հասցեատերերին է հասնում հիմ-

Չրան Տինգը, Մարգիս Սերոբյանն իրենց ու համախոհների նյութական օժանդակությամբ, եւ կարճ ժամանակահատվածում թերթն իննստարյակ է դարձել: Թերթի հիմնադիր կազմից ոչ ոք մասնագիտական կրթություն չունի եւ սկզբնա-

սեղ են զբաղեցնում երիտասարդությանը հուզող թեմաները, ինչը ընթերցողներին լայն շրջանակ է գրավում: Թերթից ստացվող շահույթի ավելանալու դեպքում խմբագրակազմն ընդլայնելու հնարավորություն կունենան:

ՊՈՒՍՏ ՄԱՍԻՍԻ

«Նայասանի թերթերը կցանկանայի ավելի նկարագրող սեանել»

«Ալյու» թերթի փոխխմբագիրն «Ազգի» հյուրն էր

նականում ցրիներ միջոցով: Բանադրներ ունի նաեւ սփյուռքի որոշ գաղթականներում, վեց ամսից ավելի է միացել է Ինտերնեթ ցանցին: Կարճ ժամանակահատվածում տրամադրվել է 1800-ից հասցրել է 5000-ի, գերազանցելով Թուրքիայում լույս տեսնող սակավաթիվ հայկերեն թերթերի ամբողջական տրամադրվելը:

կան դժվարությունները հարթահարել են թուրքական լավագույն թերթերում ու հեռուստատեսությունում աշխատող հայագի փորձառու լրագրողների օգնությամբ: Ներկայումս «Ալյու» 15 հոգանոց աշխատակազմ ունի եւ 10 արտաստիպին թղթակիցներ: Ըստ փոխխմբագրի, երիտասարդ խմբագրակազմի ընտրությունը լիովին արդարացված է, որովհետեւ նրանց հրատարակումներում մեծ

Չայկական բաժնի խմբագիր ասելով, թեեւ նյութի ընտրության դժվարություններ չունեն եւ ընթերցողին բավարար չափով լրացվություն սախս են հայտնաբերում առնչվող եւ համայնքի հուզող խնդիրների վերաբերյալ, սակայն Չայասանից օտերաշիվ նյութեր ստանալու անհրաժեշտություն է զգացվում: Միակ կայուն կադրեր իրականացվել է «Նոյան տաղան» գործակալության միջոցով, սակայն խմբագրակազմը որոշել է ավելի սերտացնել կադրերը հայրենական մամուլի հետ անմիջական կապ ստեղծելով: Որոշեա այդդիսի ընտրվել են «Ազգ» ու «Առավոտը», որոնց խմբագիրների հետ արդեն համագործակցություն է ստեղծվել Մերոբյանը: Չայասանի թերթերի մասին նր թղթակցությունը հայտնելիս նա ցավով նշեց հայկական մամուլի ոչ բարձրակարգ տղագրությունը եւ նկարների սակավությունը: «Չայասանի թերթերը կցանկանայի ավելի նկարագրող սեանել», բարեմադրեց Մարգիս Սերոբյանը:

ՍԱՍՈՒ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Վարդան Օսկանյան. «Մեկ ընդհանուր հարեան եւ ...»

Սկիզբն էր 1

Պրն Օսկանյանը խոստացավ առաջարկը ներկայացնել Չայասանի խորհրդարանականներին եւ հույս հայտնեց, որ այն կյանի կկոչվի մայիսի 30-ի ընտրություններից հետո: Չայասանի արագորոնախարարը նաեւ արտաստեղց այն միտքը, որ գոյություն ունեցող լավ հարաբերությունները կարելի է էլ ավելի ընդլայնել «ոչ միայն ֆաբրիկան, այլ նաեւ տնտեսության, առեւտրի եւ այլ բնագավառներում»:

Պրն Անաստասիան ավելացրեց, որ հայկական համայնքը ոչ միայն մասնակցում է նոյասանում է երկրի առաջընթացին, այլեւ սեր կադրերով համագործակցում է կղզու հույն համայնքի հետ, ինչը ցույց է տալիս, թե միայն ընդհանուր բնագավառները չեն, այլ միասնական մտածելու ավելի լայն հասկացություններ են թելադրում այդ հարաբերությունների հաստատումը:

Մտածե՛ք առող թուրքական ստատուսիների եւ կիրառելի խնդիր ամերիկացի համակարգող Թոմաս Միլլերի ատարիկայի վերաբերյալ հարցին ի տասնամյակ Անաստասիանը նաեւ ասաց, որ իր համոզմամբ այդ ստատուսիներն ու թուրքական կառավարության եւ ֆաբրիկաների օգտագործած տնը էլ ավելի կստանան, ֆաբրիկան ու մտնենում են թուրքական ընտրությունները: Բայց հույս հայտնեց, որ իրենց իսկ Եւրոպայից ելնելով իշխանավորները երեւի քույլ չեն տա, որ այդ ստատուսիները վերածվեն լուրջ տարածաշրջանի: Չայասանի արագորոնախարարը այն միտքը հիմնավորեց, որ «թե միջադեպերը վերահսկելի» չեն կարող լինել, եւ որ «իննստարյան դեմ եղած որեւէ փորձ, անկախ չափերից, իննստարյան դատարանի է: «Չայասանում եմ, որ ամերիկացիներն ու մյուս Եւրոպայից եկողները, որոնք Թուրքիայում են տարածաշրջանում ներդրումներ են կատարել, կանեն ամեն ինչ, որոշեալ կանխե՛ն իրադարձությունների այնպիսի զարգացումը, որը միայն կարող է սեկուսացնել Թուրքիային ոչ միայն Եւրոպայից, այլեւ առհասարակ ամբողջ ֆաբրիկայի աշխարհից», եզրակացրեց նա:

Չայոց աշխարհը՝ օտարների աչքերով

Սոսկվայում օտարներն լեզվով լույս տեսավ «Չայասանը լրագրողների աչքերով» գրույկը, որտեղ ամփոփված են 1998 թ. վերջին մի քանի ամիսների մասնաշարժային մամուլում Չայասանի եւ Ղարաբաղի վերաբերյալ հրատարակված բազմաթիվ նյութերը: «Այդ նյութերի հավաքածուի հրատարակումը, գրի առաջարկում գրում է Չայասանի նախագահ Ռոբերտ Զոյարյանը, լրացվության օգտակար ու հավաստի աղբյուր կդառնա Չայասանում տեղի ունեցող գործընթացների մասին: Չիրը կօգտի ավելի լավ ճանաչելու մեր երկիրը, ինչն անուշուրդական ազդեցություն կունենա ԱՊՀ եւ Մերձարևիկայի թերթերում հետ Չայասանի համագործակցության զարգացման վրա»: Գրի առաջարկում իր ներածական խոսքով համոզել է եկել նաեւ Ռուսաստանում ՀՀ դեսպան Գ. Զաիրազյանը:

- Որոշեա ընթերցող լիսի ասեմ, որ գիրքը բավականին լայն ու օբյեկտիվ տարկերացում է տալիս Չայասանի ու Ղարաբաղի ներկա կացության մասին: Ո՛ւմ է դասկանում Սոսկվայում հրատարակելու գաղափարը:

- Եվ գաղափարի հեղինակը, եւ իրագործելու նախաձեռնողը Չայասանի դեսպանությունն է: Վերջին երկու տարում մեր ջանքերով կազմակերպվել են ԱՊՀ-ի եւ մերձարևիկայի երկրների լրագրողների խմբային եւ մասնավոր այցեր Չայասանում, որոնք օտարագի լրագրողներին հնարավորություն են տվել տեղում ծանոթանալու Չայասանի ու Ղարաբաղի կյանքի ամենաբազմազան կողմերին: Բնականաբար այդ այցերի ընթացքում եւ նախագահը, եւ վարչապետը, եւ նախարարները խանգամանակի հանդիպումներ են ունեցել հյուրերի հետ եւ տասնամյակներ նրանց հետաքրքրող բոլոր հարցերին: Ես միտ հանդիպումներ եմ ունեցել հիշյալ խմբերի հետ եւ կարող եմ ասել, որ լրագրության թղթակախ առումով դժգոհություններ երբեք չեն եղել: Եվ հազի առնելով, որ այդ այցերի արդյունքում տղագրվել են բազմաթիվ նյութեր համարյա թե բոլոր կարեւորագույն լրագրագրողներում, մենք որոշեցինք դրանք մի թերթի եւ

նր: Վերջին տարիների ընթացքում սա առաջին մամուլ մտադարձում է Սոսկվայում, որը մեծ հետաքրքրություն է առաջացրել ոչ միայն լրագրողների շրջանում, այլ նաեւ սոսկվախայության մեջ: Գունագար այդ գիրքը (որի տղախմանը 2000 է) փաստորեն ներառում է օտասասանյան մամուլի ողջ տղեկսը հայրենասիրական, թղթագրական, ժողովրդավարական, իսկ իրատարակված թեմաները ընդգրկում են մի Եւրոպայիցներ ՀՀ նախագահի, վարչապետի, թղթագրության եւ արագորոնախարարների հետ: Լայնորեն արծարծվում են Ղարաբաղյան, Չայասանի ներկայիս կացության եւ մի Եւրոպայի կարեւորագույն խնդիրներ: Զամի որ գիրքը հրատարակվել է Սոսկվայում ՀՀ դեսպանության կողմից, որոշեա կարողել դեսպանասան մամուլի հարցերով խորհրդակալ Կ. Տողանյանի հետ:

հրատարակել մի առանձին գրույկով:

- Ինչո՞ք եւ տարածվելու գիրքը:

- Առաջինը նախատեսված չէ՝ վաճառի համար եւ ամբողջ տղախմանը 2000 օրինակ, սնօրինելու են մենք: Որոշակի ֆանակ Չայասան ուղարկելուց հետո իննստարյանում տարածվելու է Սոսկվայում, նախ եւ առաջ ՌԴ Պետհրատի կառույցների միջոցով կտարածվի Ռուսաստանի կենտրոնական եւ քոլոր մարային գրադարաններում եւ գիտական ու ուսումնական հաստատություններում: Այնուհետեւ կտարածվի ՌԴ Պետհրատի թղթագրության միջոցների, ֆաբրիկան ու հաստարակական գործիչների շրջանում:

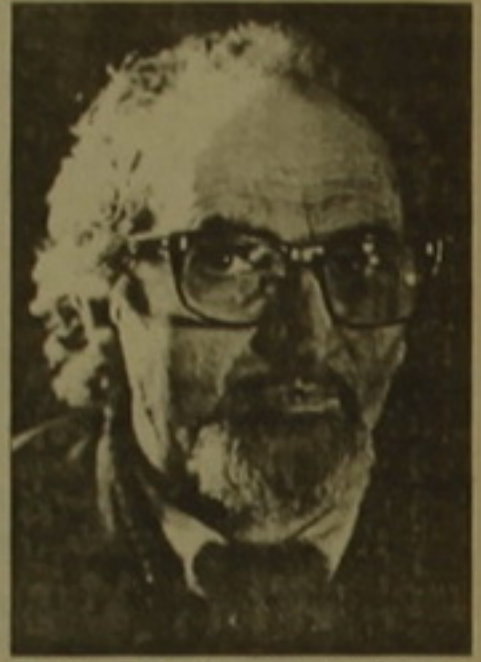
- Արդե՛ր Սոսկվայում, անմիջական Եւրոպայի մեջ ենք տեղի «չորհրդ» իշխանության հետ եւ լավ գիտենք, թե ինչքան քաղ գործ է Ռուսաստանի մամուլի Եւրոպայից: Բայց հոգուս հայերի լիսի արծանագրենք, որ Չայասանի վերաբերյալ նյութեր ընծայում են երկրի գրեթե բոլոր առաջատար թերթերը: Ընդ որում, արծանագրենք գերազանցաթղթա բարեհաճ են: Ինչո՞վ եւ բացատրում այս «հաջողությունները»:

- Եթե նկատի ունեւ կոնկրետ գրի նյութերը, աղա դրանք արդյունք են կազմակերպական հասուկ աշխատանքի: Եվ առհասարակ այս գործում մեծ անելիներ կան դեռեւ, եթե հուսամք, որ մեր երկու երկրները ռազմավարական դաճակիցներ են, ու հետեւաբար օտասասանյան մամուլը «թղթագրող եւ» բարեհաճ լինել մեր նկատմամբ, աղա միամտություն կլինի: Բնականաբար մեր դեսպանության մամուլ ծառայության մեջ առաջին տղեկս էլ խնդիր է դրված առավելաթղթա աջակցել հայանդաս նյութերի հրատարակմանը Ռուսաստանի զանգվածային լրագրության միջոցներում:

Չուսամք, որ այդ կարեւորագույն եւ անհրաժեշտ նախաձեռնությունը վերջինը չի լինի Սոսկվայում, եւ ինչո՞ք մեզ վստահեցրին ՉՀ դեսպանությունում, ամողայման Եւրոպայից: Ուրախալի է, որ վերջին ձեւերկու տարիների ընթացքում «հաստարակության հետ կադր» (PR) գաղափարը եւ այդ համակարգը սկսել է հասակ աշխատել Սոսկվայում, արդյունքներն ակներեւ են, ինչուս անկասկած իր մեծ դերն ունի Եւրոպայի ՉՀ դեսպանությունը:

ՌՈՒԲԵՆ ՆԱՅՐՈՒՅԱՆ, Իրակվա

Թատրոնը նրա համար մի կյանք էր

«Կերին մի ամիս արհեստի ընթացում իրար ետեւից փլվեցին 7 Պարոնյանի անվան երաժշտական կոմբինատի քարտեզի սանոց սյուները՝ Սեփական Գարությունյան, Ալեքսանդր Գարությունյան, Կարոյ խաչվանյան եւ Նորից անտաստի Մայիս Կարազոյան: Նրանցից յուրաքանչյուրը մի քարտեզ էր արդեն, ու յուրաքանչյուրը կարող էր դաշիվ բերել ցանկացած քարտեզի:

Մայիս Կարազոյանը ծնվել է 1931 թ. Սուխումի երգանի Գուլիսա հայկական գյուղում, տոնիկ համեմատաբար Գրիգորի ընտանիքում: Միջնակարգ ավարտելուց հետո ընդունվում է Երևանի գեղարվեստաբանական ինստիտուտի դերասանական ֆակուլտետի «Պրոֆեսոր Կավիկ Կարազոյանի դասարանը: Բեմադրիչ Կարազոյան Աճեմյանի խորհրդով հրավիրվում է Պարոնյանի անվան երաժշտական կոմբինատի քարտեզ, ուր ստեղծել է բազմաթիվ կերպարներ մի դասկերպարահ. Թագե (Գ. Պարոնյան «Շողոմոսը»), Թեմուրյան (Ս. Գարությունյան «Ծաղիկների աշխարհում»), Սինթոն (Շիրվանզադե «Մորզանի խնամին»), Ջեռեկիս (Ֆ. Պլաշտա «Պահանջվում է սախոս»), Ջոնաթան Փրիք (Ք. Քրեյս «Երեւ գրեւոց օտեր»), Գլուստերի կոմս (Շեքսպիր «Արի արև») եւ յուրաքանչյուրը ավելի հեռուստատեսային դերակատարումներ: Իսկ «Չախորդ Փանոս», «Նվազախմբի ռդաներ», «Շրթները համար 4» կինոֆիլմերում նրա անձնավորած դերերը անմոռաց կերպարներ են:

«Եթե ասեմ, որ բաժանվել եմ ռեզիդենտի դերասանից, ի՞նչ կլինի, որ ասեմ բաժանվել եմ ռեզիդենտի մարդուց, ի՞նչ է, որ ասեմ բաժանվել եմ ռեզիդենտի ընկերոջից, ի՞նչ կլինի, դարձադուրս դաշիվ է մի հարազատ: Ես լսեմ եմ ցավում, որ

1984 թվականից կոմ. Յուրուս բնակվող Արթուր Փափազյանն այս անգամ հայրենի կասարած իր այցի օրերին հանդես եկավ ռոմանյան ծրագրով: Գիտեցնեմ, որ անցյալ արի հայ դաճակահարի ելույթները նույնպես մոնոգրաֆիկ էին: Գայասասանի ֆիլիհարոնիկ նվագախմբի հետ նա կասարել էր Բեթովենի ռոյուր հինգ կոնցերտները: Հոդանին անդադարաբար բեմադրված էր այս արված անանը լրացող հիշարժան արվեստիկ կլուսնա նրա մահվան 150 արին Բայց ավելի կարեւոր կլինեւ ընդգ

դարգ է» այս ճումարությունն էր իշխում դահիճում էվ Փափազյանի ասվածային շնորհի դասածը հասուցող ունկնդիրներին այնուամենայնիվ երեմն թվում էր, թե դաճանմուր նվագելն այնքան հեճ է:

Սուաջին երեկոյան մարտի 5ին Արթուր Փափազյանն առաջարկեց Հոդանի դաճանմուրային երկու կոնցերտ. նախ Ֆա մինուր 2-րդ կոնցերտը, ապա Սուաջինը (Մի մինուր), ելնելով դրանց սեղծման ժամանակագրությունից: Գայասասանի ֆիլիհարոնիկ նվագախմբի վախա

մարտի 7-ի մենահամերգը, որի ծրագիրը կազմված էր երկու ընդարձակ շարից: Հոդանի 24 որբյուղներից եւ 24 էսյուղներից Գա բացառիկ դեղի է դաճանմուրային որակիկայում: Խնդիրը բարդ էր, մանավանդ, եթե նկատի ունենանք Գայասասանի գլխավոր համերգարտի դաճանմուրի աղեւսայի վիճակը (այս առիթով առաջարկում եմ շատը կարգով երաճեստերների հասարակական հիմնադրամ սեղծել նոր գործի գնելու համար): Բնակամարտ, դրա հետեւանով սիմֆոնիկ համերգի արդյունավե

Արթուր Փափազյանի շնայենյան ընծայումները

ծել Հոդանի երաճեստերային նշանակությունը Փափազյան արվեստագետի անհասակաբուրյան համար: Պատահական չէ, որ 1980 թ. արդեն Պրահայում եւ Լիսաբոնում արած հարթանակներից հետո, նա վարձավայում դարձավ Ֆ. Հոդանի անվան դաճակահարների միջնագային հանրահայտ մրցույթի դահլենիկ:

Թե ուսումնաստության արիներին (Փափազյանն ունեցել է կարկառուն ուսուցիչներ. Երեւանի կոնսերվատորիայում Գեորգի Արաբչեւը, Սոսկվայի կոնսերվատորիայում Յակով Միլոսեյնը) եւ թե հետագայում Հոդանի հանձարը մեճադես ոգեւնել է Արթուրին: Գիմ կարելի է դասել, թե որքան է փոխվել նրա մոտեցումը լեի մեծ կոմպոզիտորի երաճեստերային վերահայրման նկատմամբ: Չփոխելով Հոդանի մեջ դաճանմուրի դոնեիսն եւ ոգու արիսուկրանտի տեսնելու իր նախկին դիրորուումը, 45-ամյա Փափազյանը Հոդանին ընկալում է վերջին երկու հարյուրամյակների չափման մեջ:

Իրով, 20 արելանում գրած Դաճանմուրի ու սիմֆոնիկ նվագախմբի առաջին կոնցերտը ռոմանտիկ երաճեստերային յուրօրինակ «փոքր հանրահայտարան» է, որի զաղափարները արտաբերել են նաեւ 20-րդ դարում: Ինչոպես խոստովանել է Հոդանի հոգեւորայր, նոր լեիական երաճեստերային դասական փիտուղ Լյուսուլակակին, որը Դաճանմուրի կոնցերտում (գրված է 1988 թ. օոդեյան մրցույթի լեի դահլենիկ Կրիստիան Յիմերմանի համար) օգտագործել է իր հայրենակցի մի շարք ֆակտուրային մոդելներ. «Հոդանի երաճեստերային մեջ կան դաշիւր, որում թոչիլի զգացում են առաջացնում, կայող մարդն ասես կտրվում է հոդից եւ ճախրում օդում... Ես փնտրում էի «ճախրանի» հետց այդ դաշիւր էֆեկտ...»:

Ա. հայաստանի անվան լեիլեցուն մեծ համերգարտահում Արթուր Փափազյանի հետ անցկացված երկու երեկոները իրադարձություն եղան: Դրան հաղվագայու գեղագիտական հաճույլ դասածանցին, եւ ոչ միայն այն դասածանուլ, որ ելույթ էր ունենում համաշխարհային կարգի արվեստագետ, ֆենոմենալ օճեվածության սեր երաճիւր, այլ եւ գլխավորապես արվեստի բնական գեղեցկության շնորհիվ: Փափազյանի կասարմամբ սենսիմենալ դաճոււմանից, սյուրռեալիսական սերեւեթանից եւ շինծու փիլիսոփայականությունից գերծ Հոդանը ունկնդիրների աջգեի հաճեց իր հանձարեղ դարդուրյամբ: Ամենայն հանձարեղը

սուրյունն զգալիորեն նվագեց. եվ այդուհանդերձ հիացնում է Փափազյանի սեղծագործական սխրանը, որը գեղարվեստական տղավորության ամբողջականություն արդիական:

24 որբյուղների կասարման ժամանակ ամբողջականությունն ի հայտ եկավ նաեւ կոմպոզիտորն առումով: Փափազյանը կատուցեց մի հայեցակարգ, որտեղ արագ սեմոլով որբյուղները դաճում էին դանդաղների հակազդեցությունը: Դաճակահարը շարի առանցը դարձրեց 15-րդ եւ 16-րդ որբյուղները, որոնք համընկան «ուկե հասույթի» գոտուն: Ըստ երեկոյին, հարուստ ինտուիցիան Փափազյանին թույլ էր տալիս զսնել նման ճգրիտ լուծում: Նուկսյուրե-խորհրդածության եւ հուզական, մրկային, բայց հոնորական խոսի հարաբերակցություն նշված

որբյուղների այս երկու աշխարհները բազմաթիվ թեկուն են եւ քարկվում մյուս որբյուղներում: Կուլեմայի ուսուցությունը հրավիրել է 7-րդ, 17-րդ, 21-րդ որբյուղներում լեիական մոնիկների, 5-րդ, 14-րդ, 24-րդ որբյուղներում արձագանվող ֆակտուրաների դրսեւորման, 12-րդում ներդաճակ ելեկունների տրոյան եւ 10-րդում, 11-րդում, 23-րդում եւ հակադես 19-րդում ձայների հրաւայի նրաիյուս թեթուրյան վրա, չնայած երկու ճեոբերի աներեւակայելի ցակերին:

24 էսյուղների շարի կասարումը վերածվեց վիրտուոզ սեիմիկայի հրավառության: Դրան արժեք առանձին հոդված նվիրել, նկարագրելով նրաիյուս ու «թոչիլային» հնչողության, նուրք բլանոների եւ մեղմ հոլումների թուր հակակոնցերտ, զանազան զունագեղ «խորհուրդներ», որոնք նայաի դժվար է-սյուղները դարձնում են նրազեղ քազաեյ-դիտեր (bagatelle-մանր զարդ): Մի շարք դեղիներում (հ. 4, 8, 14) դահիլեը շուրում էր անցումների ճախրանից, որին չլին խանգարում ոչ կրկնակի նոտաները (հ. 10, 18), ոչ էլ կրկնակի օկտավաները (հ. 22) եւ այս ամենն արվում էր առանց ցուցամոդուրյան եւ վիրտուոզ սնադարձության սսվերի:

Հոդանի եզրափակիլ երեկ էսյուղներն Արթուր Փափազյանը կասարեց հարաճուն դիմամիկայով, խորացող զգացումնայնությամբ, օգտագործելով նվագախմբային տիտեի երանգավորում: Վերջին 24-րդ է-սյուղը դարձավ իսկական աղոթեղ, ըստ արժանվույն ավարտելով բարձր վարդեստերային այդ անմոռանալի տնը:

ՍՎԵՏԼԱՆԱ ՍԱՐԳՍՅԱՆ, երևանի կոնսերվատորիայի դոկտոր

ԷՏՐԱԹՈՒՆ

Յուզադրում եւն զեղանկարչուիները

Էջմիածին Խաղաի արվեստի արահում 10 զեղանկարչուիների սեղծագործությունների ցուցահանդես բացվեց: Գեղանկարչուի Ջեարիկ Պողոսյանը, Գայանե Դազարյանը եւ Արեւիկ Սկրչյանը վաղուց ծանոթ անուններ են արվեստների համար, նրանք բազմիցս անհասական ցուցահանդեսներ են ունեցել եւ իրենց ինքնատի գունաշխարհով աշխարհն ու իրերը շնայվորելու եղանակներով սեղծել են համակրելի կարծիք: Այս ցուցահանդեսին նրանք մասնակցում են թուրքովին նոր կսավաւարներով: Գեղագիտական հաճույլ են դասածանուլ «Փրկության աղոթք», «Վերադարձ հաղթանակով», «Գայասան» (Ջեարիկ Պողոսյան), «Գիմանկար», «Արարում», «Գաղղղություն», «Ճաղիներ» (Արեւիկ Սկրչյան), «Ճաղի մենությունը», «Գիտողություն», «Վարդեր», «Պոռնկում» (Գայանե Դազարյան) կսավները: Կարինե խաչարյանը, Մարինե Գրիգորյանը, Լուսինե Դազարյանը, փոխմարդես Դավիթ Լոխյանը եւ ուրիւներ:

Ջեարիկը շուր մարզի մեակույթի եւ տղոսի ոլոսին, գրադարանային համարագրի վերաբերող գործնական ծրագրեի խնդիրներ, դասամեակուրային արժեների վերականգնման հարցեր: Ողանդ Հաոդանի այցելության երանակներում էր Վանածորի իմիագործների երկրաւարձից ավերված մեակույթի դալացը, Լոոի-Փամբակի երկրազի-

անգամ են իրենց գործերը ներկայացնում արվեստաերեւրին, սակայն նկատվում է համարակուրությունը, արվեստը հաճույլի միջոց դարձնելու ճգնուցը: Լորերի մեջ առանձնանում է հակադես Մարինե Գրիգորյանը: Նրա «Կոլում եմ ինս ինծ հեթ», «Ելել եմ», «Վասե եմ» եւ այլ գործեր հուուում են, որ նկարչական աշխարհ է զալիս թուրոզին ոչ սրուված ճանադարիով մի գեղանկարչուի, որը ուրախացնելու հույսեր է ներեւում, ասելով, որ արվեստն իր հնարներով եւ ներազու ուժով սսիմաններ չի ճանայում: Էջմիածնեցիների համար միանգամից 10 նկարչուիների գործերի ցուցահանդեսին մասնակցելը եւ մեծ բավականություն սսանալը հաճելի նորություն է:

Կանանց տոնի եւ ցուցահանդեսի բացման առիթով բարեմադրանի խոսքեր ասացին Էջմիածնի փոխադադարեց Գաղիկ Քիւարյանը, հանրադեսության մեակուրային ֆոնդի նախագահ, բանասեղծ, նկարիչ-Արեւա Ավագյանը:

Ա.ՊՐԱՆԻՍ ՏԵՏԵՐՅԱՆ

ԼՈՈՒ

Ողանդ Հաոդյանն այցելեց Վանաւորի մշակույթի օջախներ

Երեւաթթի մեկօրյա այցով Վանածոում էր 33 մեակույթի, երիսարդության հարցերի եւ տղոսի նախարար Ողանդ Հաոդյանը: Մարդեսարում նրան ընդունեցին մարդես Գեարիկ Քոչիյանը, փոխմարդես Դավիթ Լոխյանը եւ ուրիւներ:

Ջեարիկը շուր մարզի մեակույթի եւ տղոսի ոլոսին, գրադարանային համարագրի վերաբերող գործնական ծրագրեի խնդիրներ, դասամեակուրային արժեների վերականգնման հարցեր: Ողանդ Հաոդանի այցելության երանակներում էր Վանածորի իմիագործների երկրաւարձից ավերված մեակույթի դալացը, Լոոի-Փամբակի երկրազի-

սական բանգարանը, «Գործել» երգի դեսական համույթը, Գովհանես Արեւյանի անվան դեսբարոնը, Վանածորի երիսարդական կենտրոնը, տղոսի դալացը, գեղագիտական կենտրոնը եւ Լոոու մարզի հանրադեսական գադարանը: Պատասխանելով լրագրողների հարցերին, Ողանդ Հաոդյանը նեցը, որ նախարարության կողմից համադասալեան ֆինանսավորում կլինի եւ կենսարում ակնհայտ փոփոխություններ կզգացվեն: «Վանածորը կուենա իր մեակուրային զարթոնը», ասաց նա:

Մ. Մ. Վանաւոր

Գրեհենը փորձում է վերականգնել «Տոսենհեմի» նախկին փառքը

Անգլիայի Թրեմիեր լիգայում կարծես փոփոխություններ են ստատվում: Առաջարկություններ են արվել կրճատելու առաջնության մասնակիցների թիվը, որը, սակայն, միանշանակ չի ընդունվել ակումբների կողմից: Ամեն դեպքում, կախված առաջնությունում իրենց գրաված դիրքից եւ գավաթի խաղարկությունում առաջխաղացումից, քիմերը սարքեր նդասակներ են հետաքննում: Այսպես, «Տոսենհեմը» եւ մասամբ էլ «Լյուտալը» գավաթին սիրանալու յուր ծգտումներ են ցուցաբերում: Դա աղաջուցում են երկու քիմերի հաղթանակները գավաթի խաղարկության 5-րդ փուլում:

Անգլիայի քիմերի մակարդակները սարքեր են, որու ակումբներ վրդովեցուցիչ որակի խաղ են ցուցադրում, գրում է Լոնդոնի «Թայմսը»: Թերես, կարելի է առանձնացնել «Մանչեսթր Յունայթեդի», «Արսենալի» եւ «Չելսիի» խաղը, մի փոքր ցածր է «Տոսենհեմի» եւ «Լյուտալի» խաղերի որակը, սակայն վերջիններս, ի դեմս մարզիչներ Ջորջ Գրեհենի եւ Ռուուզ Գուլիտի, քարեփոխումների ճանադարհին են եւ յեն դաստաստվում գիբել առանց թայախի: «Տոսենհեմում» փոփոխությունները ստատվածից արագ են ընթանում: Ջորջ Գրեհենն այն սակավաթիվ մարզիչներից է, ում առաջնություն մոտ աղաջայում երախավորված է:

Գավաթի խաղարկության նախորդ փուլում «Տոսենհեմը» 2-0 հաւվով հաղթեց Գրեհենի նախկին ակումբ «Լիդսին»: Խաղից առաջ քիմի նախկին մարզիչ Դեյիդ Օ'Լիդը ակնարկել էր, թե Գրեհենին ինքը քավականին լավ ժառանգություն էր քողել: Ըստ քերթի, երկու մարզիչների սարքերությունը լոկ ֆուտբոլիստների ողտենցիակն օգտագործելու մեջ է:

Խաղաջողություն համակած անսարքերությունը եւ իննամագոհությունը վանելով Գրեհենը վարդեհորեն սեղծագործական մրնուրոտ է առաջադրել իր եւ ֆուտբոլիստների միջեւ: «Լիդսին» հաղթելուց հետո Դավիդ Թինոլան (որը, ի դեղ, գրեթե կատարյալ խաղ էր ցուցադրել եւ երկրորդ գոլը գրանցել էր իր հաւվին), թուլացրել էր

կարգադախությունը եւ որու անթույլատրելի արարներ կատարել: Ենթադրվում էր, թե Գրեհենը կվաճառի այն խաղաջողներին, ովքեր յեն ենթարկվի իր կողմից հաստատված երկաթյա կարգադախությանը: Մակայն Գրեհենն ավելի խելամոհե զսնվեց: Լա գովատանի խոսքեր հիցե Թինոլային եւ զագցնել սվեց, որ առայժմ նրան չի ընդգրկելու քիմի հիմնական կազմում, իսկ հետագայում կարող է լրիվ հրամարվել նրա ծառայությունից: Անորոշության մասնվելու հեռանկարը, թերես, սրափեցնելու Թինոլային:

Եթե այս ֆրանսիացին թարքերաքար ժյրեցնում եւ ուրախացնում է իր մարզիչն, աղա մյուս ֆրանսիացին «Լյուտալի» խաղաջող Լուիզ Սահան, փրկեց իր մարզիչ Ռուուզ Գուլիտի թախիվը դառնալով «Բլեքբեռնի» հետ խաղի միակ գոլի հեղինակը: Մինչեւ 21 սարեկանների ֆրանսիայի հավախականի ֆուտբոլիստին որու ժամանակ տրամադրել է «ՍԵցցը»: «Լյուտալի» խաղը կայունացնելու համար, սակայն, Գուլիտից զատ ջանքեր են թախանջվում, յղաուալու համար իր նախորդի՝ Թեյն Կիգանի քախակիցը:

ԱՐ. Մ.

Ուաֆայել Վահանյանը՝ կայծակնային խաղի չեմպիոն

Ինչոքես սեղեկացնում է «Շախմասային Յայասան» հանդերսը, մեր հանրահայտ գրոսմայստեր Ուաֆայել Վահանյանը հաղթել է Դորտրեխտ Կաղախում անցկացված կայծակնային խաղի Գոլանդիայի բաց առաջնությունում:

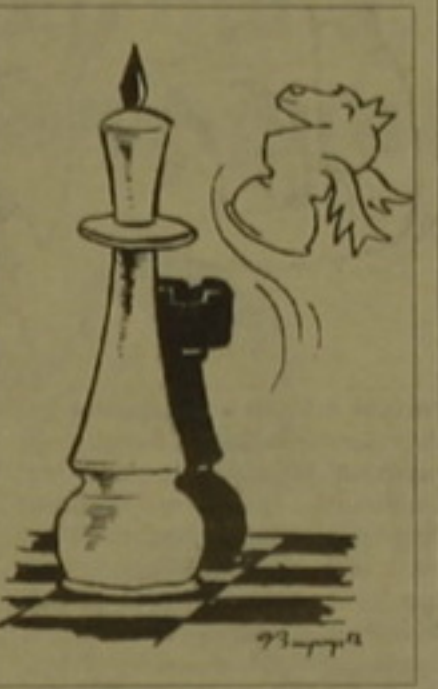
Այս մրցաւարում հանդես էին գալիս ավելի քան 200 Շախմասիստներ, որոնցից համարյա 20-ը ճանաչված գրոսմայստերներ էին: Ըվեյցարական խաղակարգով անցկացված մրցաւարի 17 տուրներում մասնակիցներից յուրախանյուրը մրցակցի հետ անցկացնում էր 2 դարձիայից բաղկացած մինի-մրցախաղ: Արաթոնային մրցաւարածությունը իրանալի անցկացրեց Վահանյանը: Երեսանցի Շախմասիստը, որը մրցումների ամենաավագ մասնակիցներից էր, խաղաց երիտասարդական եռանով, 34 հնարավորից վասակեց 25 միավոր եւ վստահորեն նվաճեց գլխավոր մրցանակը: Ուաֆայել Վահանյանն առաջ անցավ այնոքիսի ուժեղ մրցակիցներից, ինչոքիսի են Յան Թիմանը, Ալեխսեյ Երոլովը, Ջոնաթան Ալիլիմե

նը, Ժոել Լոքյեն, Սերգեյ Տիվյակովը, Սիխայիլ Գուրեւիչը, Լեմբիս Օլը, Վլադիմիր Երիչեւը, Սերգեյ Մուվսիսյանը, Լուկ վան Վելին եւ զատ ուրիշներ: Գանդիոյով նրանցից զատ երես Վահանյանն առավելության հասավ նրանց նկատմամբ:

«Շախմասային Յայասանը» հիւժեցնում է, որ Վահանյանը երկրորդ տեղ է գրավել 1988 թվականին Կանադայի Սեն Ջոն Կաղախում անցկացված կայծակնային խաղի աշխարհի առաջին եւ միակ առաջնությունում: Այդ մրցումներին մասնակցում էին աշխարհի բոլոր ուժեղագույն Շախմասիստները Գարրի Կասպարովի եւ Անատոլի Կարդովի գլխավորությամբ, սակայն չեմպիոնի կոչումը եղախակիչում վիճարկեցին Ուաֆայել Վահանյանը եւ Սիխայիլ Տալը: Վերջինս համառոտախաղում դարձավ մասնակցի կրտսեր գործընկերոջը եւ նվաճեց չեմպիոնի կոչումը:

Գոլանդիայի բաց առաջնությունում երկրորդ տեղը գրավեց Տիվյակովը (Ռուսաստան), որը Վահանյա

նից ետ մնաց մեկ միավորով: Երրորդ տեղը 23,5-ական միավորով քաճանեցին երեք մասնակիցներ, իսկ լավագույն գործակիցների շնորհիվ երրորդ մրցանակակիր դարձավ Սիլիմեյը (Անգլիա):

Վերջին տուրից առաջ

Լինաբեսի գրոսմայստերական գերմրցաւարում անցկացվեցին նախավերջին 13-րդ տուրի հանդիպումները:

Գարրի Կասպարովը (Ռուսաստան), որը նախադաս արդեն իր համար աղախուկել էր մրցումների հաղթողի կոչումը, ոչ ոքի ավախեց հանդիպումը դասանի Դեսեր Լեկոյի (Գոնդուրա) հետ: Առայժմ խաղող դախիմ կնեցին Սայլ Սոմանը (Անգլիա) եւ Վլադիմիր Կրամնիկը (Ռուսաստան), Դյոսր Ավիլիերը (Ռուսաստան) եւ Վիւվանաթան Անանդը (Գոնդուրա):

Տուրում միակ հաղթանակը սարավ Վասիլի Իվանչուկը (Ռուսաստան) նա սեւ խաղախարեով դարձավ մասնակց Վեսելին Թուխալովին (Ռուսաստան):

Նախավերջին տուրից առաջ մրցաւարի մասնակիցների արդյունքներն այնոքիսին են. 1. Կասպարով 10, 2. Կրամնիկ 7,5, 3. Անանդ 7, 4. Լեկո 6, 5-7. Իվանչուկ, Թուխալով, Ադամս 5,5-ական, 8. Ավիլիեր 5 միավոր:

ՈՒՇԱՐՈՒՄ ԱՎԱԳՅԱՆ

Ռուսաստանի ծանրամարտի առաջնությունը

Արդիվի 11-18-ը Իստանբուլի Լա Կոուլոնյա Կաղախում կայանալու է եվրոպայի հերթական առաջնությունը: Այս ստուգաստի նախտորին անցկացվում են եվրոպական երկրների ազգային առաջնությունները:

«Ազգը» զետեղել էր Գայասանի առաջնության արդյունքները, իսկ այժմ ընթերցողների ուշադրությանն են ներկայացնում մարզածնի առաջատար երկրներից մեկի Ռուսաստանի Դաւնության նմանորինակ մրցաւարի արդյունքները: Այն անցկացվել էր Սիլեիվկարում գրեթե նույն ժամկետին եւ հանդիսացել է նաեւ որոշեւ ծանրամարտի Ռուսաստանի գավաթի խաղարկության մի փուլ: Փակագծերում համեմատության կարգով տրված են

1999 թ. Գայասանի չեմպիոնների արդյունքները. 56 կգ Կաւային կարգ Ասոմ Անանյան (Կաստոյարսկ) 252,5 (225) կգ, 62 կգ Ալեխսեյ Բորսկով (Մոսկվա) 295 (270) կգ, 69 կգ Անդրեյ Մասլին (Տոսան) 325 (330) կգ, 77 կգ Վլադիմիր Կասանի (Քրյանակ) 347,5 (362,5) կգ, 85 կգ Լուրիչ Տելխուսեւ (Ադիգեյսկ) 372,5 (352,5) կգ, 94 կգ Դմիտրի Սմիտնով (Կամենսկ Ռուսկի) 385 (375) կգ, 105 կգ Եվգենի Երեչյանիկով (Ձիմա) 430 (367,5) կգ, 105 կգ-ից քաճոր Սերգեյ Զելերը (Մանկե Պետերբուրգ) 427,5 (425) կգ: Գամեմատությունը, իհարկե, հարաբերական է մեկ ամիս անց դասկերը կարող էր այլ լինել: Կարելի է նեւ, որ երկու մրցաւարում էլ որու Կա

ւային կարգերում իսկադես քաճոր արդյունքներ են գրանցվել: Ավելացնել նաեւ, որ Ասոմ Անանյանն արդեն երրորդ անգամ անընդմեջ հաղթող է ճանաչվում Ռուսաստանի առաջնությունում: Երանից բացի մրցաւարին մասնակցել էին եւս մի Կանի հայազգի մարզիկներ: 69 կգ Կաւային կարգում կրասնողարցի Արմեն Կայասրյանը յոկում, իսկ Վարադդաս Վասիլյանը հրում վարժություններում նվաճեցին փոքր քոնգե մեդալներ: 94 կգ Կաւային կարգում Կամո Սիմոնյանը (Վոլոճկի Կաղախի) արժանացավ նույն մրցանակին հրում վարժությունում:

ԱՐՄԱՆ ԵՐԵՎԱՆՍԵՆ

ՀԻՆ ՕԼԻՄՊԻԱԿԱՆ ԽԱԳԵՐ

Իրական դրդադասճառներ

Գին հույների սեղծած մեակութային արժեքները դժվար է քերագնահատել, սակայն դարգվում է, որ նրան հայտնի են նաեւ կաւառակերության աղաղակող փաստերով եւ դրանց շուրջ քոնկված սկանդալներով: «Օլիմպիական խաղեր: Առատել, խաղախոսություն, քարքարոսություն» անվանումը կրող նոր գրի հեղինակ Կիլիակոս Սիմոնյանը փաստում է, որ Փիլիոսո Մակեդոնացին Ալեխանդր Մեծի հայրը, կաւառում էր կաօի մրցման իր հակաակողներին, եւ սարինեւ զարունակ վճարում խաղերի կազմակերպիչներին, որ նրան մյուս հույ

ներից նախադասվությունը ճան մակեդոնացիներին (որոնց հեղինակն անվանում է քարքարոսներ): «Քոլոր խաղերի հետեւում, իրականում, քախված էին յուր սեխտական շահեր», ասում է Սիմոնյանը:

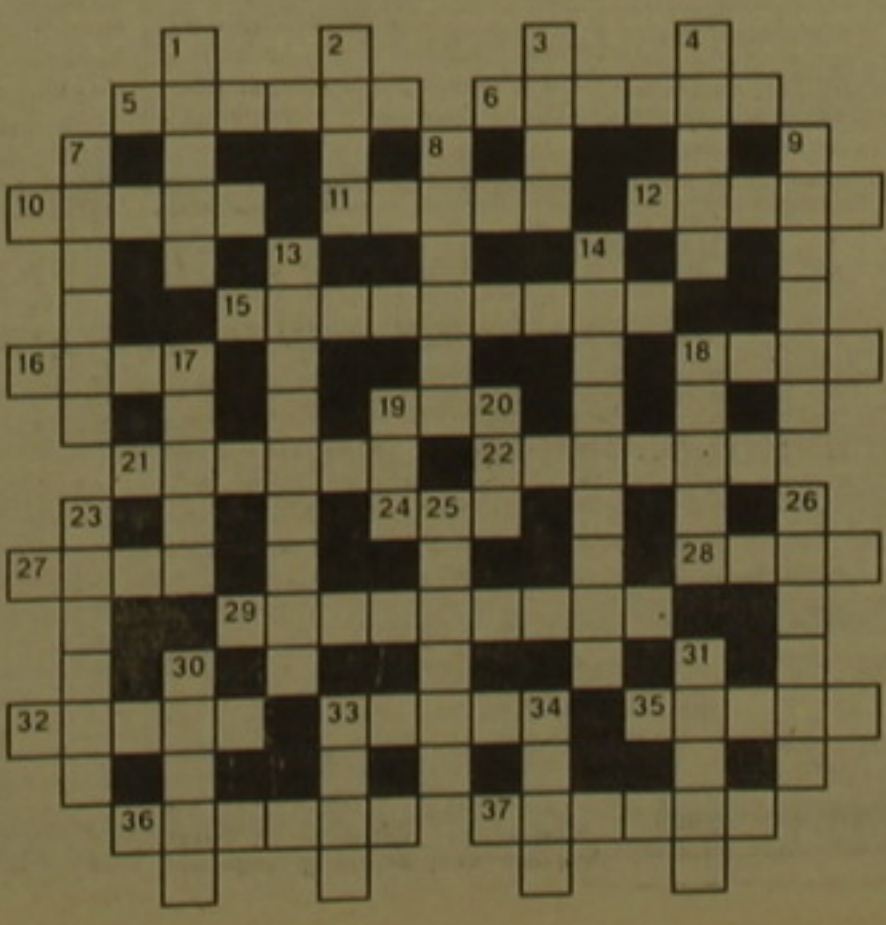
Այնոքես որ, սարթինակ յէ, որ հասարակության հարգանք ու վստախությունը նույնիսկ այս խաղերի նկատմամբ, որտեղ քվում էր, թե ոքիսի հարթեին ամենատուճեղներն ու Կաբերը, ասիճանաքար սկսեց նվազել:

Ռ. ԱՅԻՅԵՆ, Newsweek

Նախորդ համարում տպագրված խաչքառի դասասխանները

- Ուղղահայաց
1. Յերիտին: 2. Բազիլիկ: 3. Լինվել: 4. Բարա: 5. Սերկուրով: 6. Թերզյան: 9. ՕՆԵՅ: 10. Ասվիտ: 16. Բլլիկ: 17. Ազո: 21. Բուրյեով: 23. Դերճա: 24. Արեւնայ: 25. Չուո: 26. Դյունա: 27. Սելիին: 31. Ավլար: 32. «Անար»:

- Հորիզոնական
7. Ժելասին: 8. Լազերեն: 11. Փիլիվան: 12. Սիրակուզա: 13. Քիմին: 14. «Այրին»: 15. Արլար: 18. Չաղկի: 19. Ազավա: 20. Արսիդ: 22. Դադո: 28. Էրաս: 29. Դունյա: 30. Արմեն: 33. Փելեյան: 34. Մանրարին: 35. Դավոյան: 36. Օրնիին:

Ուղղահայաց

1. Ռուսական կրկեսի կենդանիներ վարճեցնող արտիստ: 2. «Մոսկվան արցունքների չի հավասուն» կինոնկարի հերոսներից: 3. Հին Հռոմում Կաղախների վերնազգեստ, թիկնոցի տեսակ: 4. Բուրյեովազգիների ընտանիքի խոտաքոյս: 7. Ավստրիացի գրող: «Վերդի» կենսագրական վեղի հեղինակը: 8. Օ.Ի աստղային մեծության աստղ: 9. Գայագզի աստղազեւ, աշխատությունները վերաբերում են Գալակսիկայի կենտրոնականին, միգամածությունների յուսայախության եւ տեսագծային արագությունների որումանը: 13. 666 դուկազգիների կարգի ազոակների ընտանիքի քոյուն: 14. Հայ կինոռեժիսոր: «Ոճիւր եւ դասիժ» կինոնկարի ռեժիսորը: 17. Եվրոպական գաղութարարների Ամերիկայի յոտոուգայական խոդանական, ֆրանսիական գաղութներում նոր ծնված սերունդը: 18. Գավառ Սեւ Հայի Այրարատ նահանգում: 19. Ուղանակ լեզուների ընտանիքի լեզվախումբ: 20. Չեոի հասված: 23. Ամերիկահայ նկարիչ: «Կենաց ակումբ» նկարի հեղինակը: 25. Բնակավայր Լեոնային Դարաքաղում: 26. Աստղի տես ունեցող արտադրակիլական օրքիկ: 30. Հարինգազգիների ընտանիքի մանր ձկնատեսակ: 31. Բուսախող: 33. Լուրկե

գացի մաքեմասիկոս (1802-1829): 34. Ռեւտաղանի, արտաղանի մի օրինակը:

Հորիզոնական

5. Վայրի ոչխար: 6. Ֆրանսիացի նկարիչ, յոտսիմոլիստիկոմի կարկանդակ ներկայացուցիչ («Մուլեն Ռուժ»): 10. Ռուս նկարիչ: «Դեղծերով աղջիկը» նկարի հեղինակը: 11. Ամերիկահայ օղեւային երգչուհի: 12. Ֆրանսահայ նկարիչ: «Չեմմա» կտավի հեղինակը: 15. Ռադիոակիւլ սար, այն առաջինը սացել են իտալացի ֆիզիկոսներ Դեյուեն եւ Սեզեն: 16. Անգլիական դարախանդեսային դար: 18. Օոկելի եւ մեծ յեւրի ափերին փչող դարքերական ամի: 19. Հացահատիկ կախնու գործիչ: 21. Ռուս ինքերազգացող: 22. Օծծրային մի Կանի աղերի ընդհանուր անվանումը: 24. Ֆիզիկադես եւ քարոյադես վնասակար սովորություն մոլություն: 27. Աստղերի խումբ: 28. Ավստոմեմայի մակնիւ: 29. «Առաջաված նախնիների սվկերները» կինոնկարի ռեժիսորը: 32. Մանանա: 33. Հայազգի անգլիացի գրող: 35. Ս. ք. ա. 1 դ. Կենտրոնական Ստիլյուն սեղծված իին յեխություն ժողովուրդ: 36. Ֆրանսիացի դրամատուրգ: «Դոն ժուանի» հեղինակը: 37. Առողջարանային Կաղախ Յալքայից 16 կմ հյուսիս արեւել:

Կազմեց է ԱՎԵՏԻՍՅԱՆԸ

